

KRONIKA

WIADOMOŚCI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Jutro Ś. Faustyny Wd. Wschód słońca o g. 8 m. 8. — Zach. o g. 3 m. 46.

Biuro Redakcji przy ulicy Krakowskie-Przedmieście w domu Nr 391, naprzeciw Saskiego placu.

Dziś rano stopni zimna 2, wczoraj w poł. zimna 4. Wysokość wody na Wiśle stóp 5 cali 6.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Rozkaz do Zarządu cywilnego Królestwa Polskiego.

I. Przez postanowienia rady administracyjnej, w wydziale komisji rząd. sprawiedliwości, mianowany: właściciel nieruchomości na Pradze Fran. Scholtze, sędzią pokoju okr. i m. Warszawy wydz. IV. Uwolniony od obowiązków na własne żądanie: sędzia pok. okręgu i m. Warszawy wydz. 4go Benjamin Flatt. — W deputacji szlacheckiej guber. Płockiej, mianowany: właściciel dóbr Jan Dembkowski, członkiem honorowym deputacji. Uwolniony od obowiązków: członek honorowy deputacji Ignacy Sudnik. — II. Przez rozporządzenia komisji rządowych i władz oddzielnych, w wydziale komisji rząd. spraw wewn. i duch., mianowany: p. o. rachmistrza klasy 3ej w dyrekcji ubezpieczeń Winc. Zaleski, p. o. rendanta składu druków i materiałów piśmiennych w tejże dyrekcji. — W wydziale komisji rząd. sprawiedliwości, mianowani: adjunkt archiwum sądu policyjnego popr. wydz. Pułtuskiego Józef Dynowski, p. o. archiwisty sądu policyjnego popr. wydz. Łomżyńskiego, i kancelista sądu policyjnego popr. wydz. Pułtuskiego Błażej Dąbrowski, p. o. adjunkta archiwum tegoż sądu. Przeniesieni na własne żądanie: patron przy tryb. cywil. gub. Warsz. w Warszawie Apolinary Orłowski, na takiż sam urząd przy tryb. cyw. w Lublinie. i patron przy tryb. cyw. w Lublinie, sekr. koleg. Józef Wołoski, na takiż sam urząd przy tryb. cyw. gub. Warszawskiej w Warszawie. — W wydziale komisji rząd. przych. i skarbu, mianowani: adjunkt w kancelarii dyrektora głównego prezydującego w kom. rząd. przych. i skarbu Winc. Adamowski, p. o. tłumacza tamże; kancelista Ignacy Zielenka, p. o. adjunkta przy kontrolerze kass i rachunkowości w rządzie guber. Augustowskim, i kancelista Teofil Wanderlich, p. o. pomocnika rachmistrza sekcji skarbowej w rządzie guber. Płockim. W administracji rządowej dochodów skarbowych tab., młod. magazynier fabr. tabak w Sielcach Antoni Zamulewicz, i strażnicy tabaczeni Antoni Majewski i Jan Jawdyński, p. o. podrewizorów tabaczych. Uwolniony od obowiązków na własne żądanie: rachmistrz w wydziale dóbr i lasów powiat. dowoj. przychodów i skarbu Julian Rożanski. (Podpisał) Namiestnik, Jenerał. Adjutant, Książę Gorczakow.

— W dniu 8 Grudnia r. b. zmarła w Poznaniu pani Teofila z Skarzyńskich wdowa po Adamie Łuszczewskim, b. pośle na sejm Królestwa Polskiego. Zmarła była wnuczką ulubioną Felixa hr. Łubińskiego, b. ministra sprawiedliwości kraju za

Księstwa Warszawskiego. Stanowiła długo główną niemal podpórę jego starości, a z ust jego czerpała nauki i przykłady, dopóki ją los i okoliczności za mężem nie poniosły w obce strony. Następnie ją tu widywaliśmy zwiedzającą ojczyznę progi i pozostała w kraju rodzinę; ale nas zawsze dochodziła wieść jej dobrych uczynków, i zaszczytów opodał cnot i przykładów rodzinnych. Kto tylko ją znał, długo pamiętać będzie słodycz i miły rozsadek, które ją tak silnie znamionowały. Córka, siostra, matka wzorowa, tę miała umierając pociechę, że już jedną z córek zostawiła zamężną za księciem Lucjanem Woronieckim, b. oficerem wojsk hiszpańskich, a drugą obłożoną w szaty zakonne.

Wypadek wyborów w Resursie Kupieckiej.

— To cośmy przewidywali, to czegośmy się spodziewali nastąpiło. Na wyborach odbytych w dniu wczorajszym w resursie kupieckiej, zostali się ciż sami członkowiekomitetu. Pocieszającym jest dla nas żeśmy z góry odgadli i przepowiedzieli ten rezultat, dodaje nam to bowiem ufności gdy widzimy iż sąd nasz zgadza się z opinją ogółu.

Śmiało więc teraz rachować można, że nie nastąpi żadna reakcja przeciwko postępowi i ulepszeniom jakie od dwóch lat w Resursie Kupieckiej tak wyraźnie czuć się dają, owszem, komitet ten powtórzeniem wyboru widząc sobie zapewnioną sympatję towarzystwa, odważnie krztać się będzie około postawienia reursy w stanie coraz więcej kwitnącym.

Mamy nadzieję że Resursa Kupiecka w tym nowootwierającym się dla niej okresie wzrastać będzie w liczbę członków w tym stosunku co dotychczas. Instytucja ta już teraz stała się placem neutralnym na którym pogodziło się wiele zwaśnionych opinii, zatarło wiele przesądów.

W tym więc kierunku i dalej, postępować jej wypada. Już obecnie nietylko Warszawski ale i prowincjonalny żywioł przeważne w jej gronie znalazł miejsce.

Komitet obecny który się tak chętnym dotychczas okazywał, jest w możności uczynienia wszelkich możliwych ulepszeń, bo wszystkie prawie żywioły wchodzące w skład towarzystwa, znajdują w nim swoich przedstawicieli. Mamy zaś oczywiste dowody w dwóch przeszłych latach, że rozszerzeniem się zakresu działań towarzystwa i stan jego finansowy coraz pomyślniejszą przybiera postać. Dobra administracja i umiejętny kierunek wszystkiemu zdolają zaradzić, a w obecnym stanie rzeczy towarzystwo ma sobie zapewnione obie te korzyści.

Jak wiadomo głosowanie trwało przez trzy dni. W dniu wczorajszym o godzinie 8ej wieczorem przyliczniejszym niżli w dwóch ostatnich dniach zgromadzeniu członków, zamknięto głosowanie i przystąpiono do rachowania kresek, po wyjęciu list z puszek blaszanych, umyślnie na ten cel przeznaczonych. Prezesami stołów byli JWni i WWni:

1) Hrabia Xawery Pusłowski który miał 3ch asystentów hr. An. Ostrowskiego, Igna. Natansoną i Trzcńskiego; 2) sędzia Gruszecki, asystent Dominik Zieliński. 3) Wężyk, b. prezes towarzystwa kredytowego; asystent Hr. Paweł Łubiński. 4) radca towarzystwa kredytowego ziemskiego Szamota, asystenci Nosarzewski i Hr. Żaluzki Joachim.

Po przeliczeniu głosów, ogłoszono wybór członków komitetu w porządku liczby głosów, jakie każdy z nich zyskał. Ze stanu kupieckiego JWni i Wni: Jakubowski Salwian, Kronenberg Leopold, hr. Łubiński Tomasz, Rosen Mathias, Vetter Albert. Na zastępców

Balladę umieszczoną poniżej, deklamowała pani Ristri podczas obiadu wydanego dla niej w Warszawie, o czym w swoim czasie donosiliśmy. Jest to jedna z piękniejszych drobnych poezji nowej literatury włoskiej.

Tłumaczenie pana Chęcińskiego odznacza się wiernością, która w niczem nie uszkadza pięknego języka przekładu i starannego obrobienia wiersza. Zresztą czytelnicy osądzą.

Szalona.

WIERZ P. FELICE.

Przetłumacz z Włoskiego J. Chęciński.

I.

Spojrż, po nad strumieniem cóż to za dziewczica? Włos jasny w nieładzie, wybladłe jej lica, Usiadła i śpiewa i płacze i drży?... To znowu rwie kwiaty swawolnie, wesoło, To wieniec uplata, ozdabia nim czoło, To chwyta zasłonę, ociera nią łzy...

Dla czego samotna z tęsknotą na twarzy, Pobiegnie nad morze, z falami pogwarzy, I chustką powiewa aż zajdzie ją zmrok? Dla czego tak nagle pośpiesza ku wieży? Co czołem chmur sięga z gorzystych wybrzeży? Gdzie dążą jej myśli, westchnienia i wzrok?...

To żal, to uciecha przepelnia jej łono, Łzy miesza ze śmiechem, lud zwie ją szaloną, I wioska sąsiednia niedolę jej zna. Gdy słońce zagaśnie, gdy dzwonek wieczorny. Przyzywa wieśniaków do modły pokornej, Dla czego nieszczęsna wśród nocy chce dnia?

Zapłacziel bo z urny nazwisko wybiegło Młodzieńca, co żywił nadzieję odległą. Że wiązkiem weselnym ozdobi jej skroni. Wieśniaczka czapeczkę lubemu zabrali, Włożyli na głowę helm świetny ze stali, A miecz zamiast kosi podali mu w dłoń.

Wieczorem, w pancerzu szedł wolno zdręczony,

O świecie w nieznane powiedli go strony, By z braćmi nie szczędził ni trudów, ni krwi; Biedaczka! marzyła o słodkim hymenie, O ślubnej obrączce... zniknęło złudzenie. Los w wiecznej rozpacz pogrążył jej dni.

Widziała jak okręt unosił go w dali, Ściagała oczyma aż zniknął wśród fali. Gorącą modlitwę posłała w ten ślad. Różana twarzyczka jak marmur pobladała, W słup oczy stanęły, zemdlona upadła, I wiednie w boleści dziesiątek już lat.

W chwilowem złudzeniu, niepomna zgryzoty, Widziała proporce, rumaki, namioty, Słyszała szczęk zbroi, gwar ludu, huk dział. Oh! czemuż marzenia tak prędko rozprysły? Sen luby uleciał — lecz zbłąkał jej zmysły, Zagasła nadzieja, pozostał się szal...

A jednak ta boleść, twarz smętna, wybladła, Te oczy goniące przelotne widziadła,

er. Lesser Stanisław,
bieckiego JWni i Wni:
ki Leon, Hr. Uruski
August, na zastępców:
ski i Stecki.
wej wybrani: Wni Gru-
emer Adolf, Kurtz A-
ryk, Potkański Kalikst.

Po ogłoszeniu wypadku wyborów, które nastąpiło około jedenastej z wieczora i przyjętem zostało ogólnym okrzykiem zadowolenia, całe prawie grono członków, którzy przyjęli udział w wyborach, udało się na wieczerzę składkową na której wnoszono liczne toasty za zdrowie członków komitetu i pomyślność towarzystwa. Zabawa przeciągnęła się do bardzo późnej pory, ożywiona tą przykładną zgodą i jednością, która przewodniczyła przy całym ciągu wyborów. Wkrótce zapewne przyjdzie nam ogłosić zachęający programmat zabaw, któremi komitet zapragnie uświetnić swoją instalację.

Korrespondencja Kroniki.

Kijów 24 Listopada 1856 r.

Każdy gorliwy o dobro kraju rodak, chwytając ze skwapliwością, łatwą do wytłumaczenia, rozliczne wieści z dziedziny literatury, sztuki, przemysłu i handlu krajowego, którym wszystkie dzienniki Warszawskie tak gościnne dają przyjęcie, nie raz sobie może to konieczne, a nie łatwe do wytłumaczenia pytanie zadawał: dla czego Kijów posiadający dwie jedne z pierwszych krajowych księgarni, chlubiący się wszechnością, w którejby się wyłącznie życie naukowe tutejszej prowincji powinno ześrodkowywać, położony nad rzeką splawną, która łącząc go z Litwą z jednej strony, a z wielą innymi punktami kraju i następnie z morzem Czarnym z drugiej, daje mu wyłącznie prawie szczęśliwą pozycję handlową, dla czego mówię Kijów tak jest skąpy w udzielaniu pożądanych o sobie wieści? Na to pytanie ze wszech miar bardzo sprawiedliwe, łatwobyśmy potrafili dać obszerną i kategoryczną odpowiedź, ale właśnie dla tego, żeby może była zbyt obszerna, zamierzamy, i postaramy się raczej skutecznie dawne wezwanie i zasilać Kronikę od czasu do czasu takimi wiadomościami z Kijowa, jakieby — w miarę sił naszych — choć w części czyniły zadość powyższemu pytaniu i odpowiadały może ogólnym wymaganiom.

Jak wszędzie, tak i u nas nie mówią jak tylko o kolejach żelaznych. Prócz kilku dróg żelaznych, mających jak wiecie przeciąć Rossję na przestrzeni 4,500 wiorst w kierunkach odpowiadających najbardziej potrzebom handlu, ma być zbudowaną nadto droga żelazna łącząca Odesę z Bałtą i Bałtę przez Humań z Kijowem. Mielśmy zrzeczność poznania tu w Kijowie przed tygodniem inżyniera francuskiego pana du Clout, posłanego od kompanji francuskiej, na czele której stoi imię księcia de

Valmy, dla wyexploatowania miejscowości i wytknięcia dokładnej linii, po której powinna przejść droga. Pan du Clout, ukończywszy tę pracę ze świadomością człowieka, dla którego nie mogła być obcą żadna okoliczność dotycząca się korzyści miejscowych kraju, zaopatrzony w plany, jako inżynier budujący już w swém życiu 26 dróg i obrachowawszy koszt, jakie kompanja będzie musiała ponieść, pojechał z tém wszystkiem do Petersburga dla połączenia się tam z reprezentantami tejże kompanji, kompanja ma rozpocząć budowę z początkiem wiosny i jakęś to od samego p. du Clout słyszeli, kolej może być zupełnie ukończoną w przeciągu lat trzech. Kompanja ta, jak i inne kompanje francuskie do zbudowania dróg w Rossji zabierające się, na podobno mieć zapewnienie 5% i przywilej na lat 85.

Uważam prawie za rzecz zbyt rzadką mówić tu o wielkich korzyściach, jakie spłyną na kraj nasz ze zbudowania tej drogi: łatwy zbyt produktów, znacznie wyższa cenność ziemi i w ślad za nią idący lepszy byt obywateli i włościan, skrócenie i ułatwienie środków komunikacji, tej jedyniej dźwigni pomyślności handlowej i przemysłowej, odkrycie nowych tysiącznych sposobów do pracy dla szukającej pracy młodzieży, oto są ważniejsze w liczbie innych skutki, jakieby powinny, za łaską Bożą, spłynąć na prowincję naszą.

Zostawiając sobie na czas przyszły przyjemność pomówienia z panami o polskiej scenie w Kijowie, o niektórych nowinkach literackich i o niektórych innych rzeczach, dotyczących się Kijowa i przyległej prowincji, muszę tymczasem dziś iść na moją rozmowę zakończyć, chcąc się na dziś i nadal także zawierać w ciasnych, ale w miarę możliwości, treściwych granicach.

Au. Śc.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Depesze Telegraficzne.

Londyn 15 Grudnia. Otrzymał tu odpis odezwę prezydenta Stanów Zjednoczonych, potępia niezgodę wewnętrzną i względem polityki zagranicznej wyraża się w bardzo umiarkowanym tonie. Dokument ten oświadcza, że nieporozumienia z Anglią są już zupełnie usunięte, i wzmiąkuje, że cło na Sundzie płacone będzie przez Stany Zjednoczone aż do czerwca przyszłego roku, ale zawsze z protestacją.

Paryż 19 Grudnia. Wczoraj po południu był przegląd na placu Caroussel. Cesarz wystąpił z wielką wstęgą orderu orla czarnego. Książę Fryderyk-Wilhelm pruski otrzymał wielki krzyż legji honorowej. Cesarzowa przypatrywała się przeglądowi z balkonu pałacu Tuileries.

Dziś książę w towarzystwie całego poselstwa pruskiego znajdował się na nabożeństwie w kościele protestanckim.

(Neue Pr. Zeit.)

A N G L J A.

Londyn 11 Grudnia. Times odpowiada dziś na ostatni artykuł w *Journal des Débats* nie zbyt przychylny przymierzowi anglo-francuskiemu:

„W jaki to sposób, mówi dziennik angielski,

Anglja starała się wziąć górę w przymierzu? Czyliż przez to że Cesarzowi francuskiemu dała pierwsze miejsce w radzie sprzymierzonych? Czyliż przez to że pozwoliła aby najgłośniejsze dokumenta dyplomatyczne wyszły z francuskiego wydziału spraw zagranicznych? Czyliż przez to że pozwoliła aby nasi generałowie ustępowali z pierwszego planu, nawet wtenczas kiedy mieli pod swemi rozkazami siły równe francuskim?

Dopomogliśmy Francji do osiągnięcia terazniejszej wysokości pozycji i złożyliśmy broń w tej własnie chwili, kiedyśmy mieli skutecznie spełnić to coby było dla nas najwyższą korzyścią. Czyż to była polityka rzymska, czy to było przymierze jak je rozumiał senat rzymski?

Niech *Journal des Débats* będzie spokojny, Francja nie ma powodu obawiać się ambicji angielskiej. Nasze sfery są zupełnie oddzielne. Idee i zwyczaje francuskie naśladowane są w Madrycie i Medjolanie, w Sztokholmie i Bukarescie; co do Anglii, jej zatrudnienie jest na wschodzie morza Czerwonego lub na zachodzie Ameryki. Przymierze anglo-francuskie, jakkolwiek wielką może być jego ważność, jest przymierzem czysto-europejskim. Interesa Stanów Zjednoczonych czynią je niepodobnem do zastosowania w nowym świecie i co do nas nie możemy nawet pomyśleć o wspólniku w naszych stosunkach z monarchjami azjatyckimi które stanowią część naszego systemu indyjskiego.

Ztąd więc wynika że w tem przymierzu ograniczoną na samą tylko Europie, Francja zawsze zajmować musi pierwsze miejsce. W wojnie, w dyplomacji, we wpływie socjalnym, musi ona mieć pierwszeństwo przed nami. Niech więc *Journal des Débats* nie obawia się przymierza angielskiego. Jeżeli my, jesteśmy rzymianie, w takim razie stały ład europejski znajduje się za obrębem naszego orbis terrarum.

(Indep. Belge).

C H I N Y.

— Francja, Anglja i Stany Zjednoczone chcą dostać się do stolicy państwa chińskiego i umieścić w niej swoich reprezentantów. W tym celu marynarka francuska, angielska i amerykańska, skombinowały wyprawę. Pewna część statków płaskich francuskich, które były użyte na morzu Czarnym, ma się połączyć z eskadrami znajdującymi się na wodach chińskich. Dobrowolnie czy przemocą ministrowie rezydenci tych trzech mocarstw wprowadzeni zostaną do Pekinu. Cesarz chiński zbyt potrzebuje protekcji przeciw powstańcom którzy od wielu lat już zagrażają jego tronowi, i zapewne bardzo szczęśliwym będzie jeśli mocarstwa europejskie zechcą wziąć go pod swoją opiekę łącznie z Stanami Zjednoczonymi. Będzie to nowy postęp dzieła otwarcia Chin dla cywilizacji tegoczesnej.

(Le Nord).

D A N J A.

Kopenhaga 4 grudnia. Chociaż z Berlina donoszą, że król nasz otrzymał od króla pruskiego własnoręczny list w przedmiocie nowych zawichrzeń, nie możemy jednak wiadomości tej wierzyć, ponieważ hr. Oriolla, tutejszy pruski poseł, miał urzędowe

Ten żal czy wesołość, westchnienie czy jęk,
Te kwiaty wieńczące jej główkę co wiosna,
Ten uśmiech posępny, a piosnka żalosna,
To wszystko upieknia, podwyższa jej wdzięk.

O stróżu aniele! z litością śpiesz do niej,
Męczeńską koronę odejmij ze skroni,
W promieniach jutrzeńki zbawienny nieś plon!
Z twój urny złocistej, na zmyśły zbłąkane
Léj balsam cudowny, spraw błogą odmianę,
Wróć spokój do serca, lub przyspiesz jej zgon!

II.

Héj! salwę uderzeń! bo okręt przypływa,
Lud gwarzy nad brzegiem... o chwilo szczęśliwa!
To Karol powraca!... witają go w łzach...
Żegnali młodzieńca, witają rycerza,
Strój piękny, twarz męzka podziwem uderza,
Zapłakał, ujrzawszy rodzinny swój dach!

Już pieści go matka starością schylona,

Już ojciec zsiwiał przytula do łona,
Wśród starców jak cudnie odbija ten kwiat!
Lecz jakby niedumne przyłbicą wspaniałą
Dla czego się czoło boleścią oblało?
Po długiej rozłące kto na myśl mu wpadł?

W zamianę powitań wesołych pasterzy,
Dla czego ponurem wejrzeniem ich mierzy?
„Szalona! szalona! odezwał się głos.
„Patrz ciągle przebiega i góry i łany,
„Sukienka jej bielsza od lilii wiośnianej
„Czy widzisz te kwiaty co zdobią jej włos?”

Zobaczył ją Karol, wyciąga ramiona,
Okrywa pieścizotą... lecz biedna szalona
Oddała go, nie wie czy prawda, czy błąd?
On woła ze łzami: „posłuchaj aniele!
Przysięgam! dni moje z twem życiem podzielę!
A ona z uśmiechem: „to nie on... idź ztąd!”

„Ah!... czekaj rycerzu... Widziałeś Karola?”
I znów na jej licu to łzy, to swawola,

Podala mu kwiatek, okrutnym go zwie.
Na ustach kochaka modlitwa gorąca,
Szalona go znowu z przekleństwem odtrąca,
I depcze girlandę i welon swój rwie.

„Jam Karol! twój Karol! powracam w tej dobie
Połączyć się z tobą lub umrzeć przy tobie...
Oh! poznaj mię, poznaj! zwróć na mnie twój
(wzrok!”

Szalona krzyknęła, łzy płyną obficie,
Wpatruje się w niego jak gdyby w zachwycie,
I zwolna oblędu rozprasza się mrok...

Uśmiechła się biedna... „zapóźno mój miły,
Po tylu cierpieniach na radość brak siły,
Patrz niebo otwarte... tam Bóg złączy nas!
Daj rękę Karolu... oh! jakżeż tu ciemno...
Przyciśnij mi do ust ten krzyż co nademną...
Tyś mój!... lecz... umieram...” i padła jak głaz.

posłuchanie, w celu doniesienia przez list od swego monarchy, o małżeństwie księżniczki Ludwiki, co zapewne spowodowało ową pogłoskę. Inną jeszcze mylną wiadomość podają dzienniki berlińskie, to jest: że książę Karol v. Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg, tudzież jego brat książę Fryderyk, w dniu urodzin księżnej następczyni tronu duńskiego, bratowej pierwszego, otrzymali napowrót ordery królewskie, odjęte im od czasu powstania holsztyńskiego, z dodaniem, że ten zwrot nastąpił w celu zadowolenia niewiemy czyjego ducha niemieckiego. Fakt zwrotu orderów jest prawdziwy, ale obaj książęta nosili je już na wieczorze u księcia Krystjana duńskiego, brata księżnej następczyni tronu, udali się bowiem do dworu w Kopenhadze dla podziękowania za tę restytucję. Ale objaśnienie tego faktu jest mylne, a nawet w części zupełnie fałszywe. Zwrot tych orderów nastąpił w dniu urodzin zmarłej siostry księcia Karola, królowej wdowy Fryderyka IV. Marji Zofji Fryderyki heskiej, dla dowiedzenia, że łagodne pojednawcze usposobienie tej szlachetnej, enotliwej niewiasty, nie jest obce i Jego Królewskiej Mości, i że w tym duchu nowe stosunki kuzynostwa zawarte zostały. Już przed trzema laty były minister wojny generał Hausen, zajmował się prośbami i propozycjami które mu więcej niż z jednej strony były przedstawiane, w przedmiocie przywrócenia księcia Karola do stopnia generała w armii duńskiej. Minister zrozumiał tę insynnację, ale uczynił uwagę, że w obec tak wielu młodych oficerów, którym zaprzysiężona wierność powinna koniecznie być świętą, książę nie może tak od razu uzyskać zwrot swego mundur. Tak stały rzeczy. Powszechnie życzone, aby książę osiadł w Kiel, gdzie dla niego gotowa była rezydencja w zamku królewskim. Książę przy wielu bardzo okolicznościach okazał wielki takt i przezorność. Zwrot orderów był zatem darem łaski i sprawiedliwości.

(Allgemeine Zeitung.)

F R A N C J A.

Paryż 13 Grudnia. W początku giełdy dało się jeszcze uczuć to zniechęcenie które wczoraj opanowało spekulację i pierwsze kursa były niskie. Szczególnie renta 3% przy początku nie podniosła się wyżej jak 67,25, ale dziś szybko podniosła się do 67,50. Kilka znacznych przedaży przed samą godziną drugą cofnęły ją od razu do 67,35, ale po chwili znowu żądano 67,40 do 45.

Kredyt ruchomy rozpoczął na 1515, ale prędko podniósł się do 1525 i po tym kursie dużo kupiono.

Do samego końca giełdy renta trzymała się słabo na 67,35, ale interesu było bardzo mało. Kredyt ruchomy w końcu spadł do 1518,75. Kolejne żelazne dość dobrze trzymały się w kursach.

— Dziś nakoniec naznaczają w przybliżeniu dzień na otwarcie na nowo konferencji. Ta data według zdania objawionego przez hr. Walewskiego w rozmowie z kilku członkami ciała dyplomatycznego, wypadnie między 20 i 24tym b. m. ale może być że okoliczności zmuszą do odroczenia jej do 26go to jest drugiego święta Bożego Narodzenia. Zasługuje to na uwagę, że ton dzienników angielskich staje się drażliwszym i więcej drażniącym w miarę jak się epoka konferencji zbliża.

Lada dzień oczekujemy w *Monitorze* corocznego dekretu oddającego hr. Morny prezesostwo ciała prawodawczego i zatwierdzającego istniejący skład biura tej izby.

Dziś był przegląd wojska, na którym znajdował się książę Pruski. Wczoraj w teatrze opery gdzie miano grać *Proroka*, dano *Lucję* i balet *Elfy*, aby w nim pokazać panią Ferraris królewskiemu gościowi. Dziś wieczorem książę będzie w teatrze *Gymnase*, w poniedziałek ma polować w Fontainebleau, we wtorek także polowanie (z gończemi) Cesarzowa obiadować będzie w tej rezydencji, w środę wielki obiad w ambasadzie pruskiej, w czwartek obiad u księcia Hieronima, a następnie bal. W piątek zapewne będzie wielka zabawa w Tuileries, bo książę w sobotę ma opuścić Paryż.

— Dziś spodziewano się otrzymać w Tuileries okólnik gabinetu pruskiego w przedmiocie kwestji neuszatelskiej. Okólnik ten podobno oświadcza, że Prussy postanowiły uciec się do środków militarnych w razie potrzeby.

— Wiadomości z Neapolu otrzymane dziś w Paryżu, donoszą, że nazajutrz po zamachu wykonanym przeciw królowi, cudzoziemcy mieszkający w Neapolu, przesłali Jego Królewskiej Mości adres, w którym protestują z oburzeniem przeciw tej zbrodni i objawiają radość z powodu że król uszedł niebezpieczeństwa. Adres ułożony został przez jednego członka kolonii francuskiej i wszyscy pod-

pisali się na nim. Ten dokument jest naturalnym podziękowaniem dla króla Ferdynanda, za wyrażnie podwojoną uprzejmość i względy dla cudzoziemców, szczególnie od czasu nieporozumień z obcymi mocarstwami.

Korrespondencje z Aten doniosły niedawno o wielkiem wrażeniu jakie uczyniła nieobecność admirała Bouet Willaumez i wszystkich oficerów francuzkich na balu danym z powodu powrotu króla Ottona; tłumacząc tę nieobecność tem, że oficerowie greccy z polecenia swego rządu, nie ukazali się poprzednio na przeglądzie i manewrach wojska francuskiego. Obecnie rząd grecki kategorycznie oświadcza, że nie wydał bynajmniej swoim oficerom polecenia wstrzymania się od udziału we wspomnianych manewrach, nie zaprzecza jednak że oficerowie greccy nie byli na tej uroczystości francuskiej, ale ta nieobecność dobrowolna tem się usprawiedliwia, że jakkolwiek francuzi znajdują w Grecji taką uprzejmość jaką mogą spotkać gdziekolwiek indziej, zawsze jednak okupacja cudzoziemska nie może być popularną.

Dodać tu musimy o czem nie chcieliśmy mówić dopóki nie otrzymaliśmy wiarogodnych wiadomości, to jest że okupacja francuska i angielska ma bezzwłocznie ustać.

W stronie azjatyckiej rzeczy zaczynają się wkląć. Zapewniają że lord Stratford de Redcliffe domaga się ewakuacji Heratu i słychać że Anglicy zajęli już rozmaite punkta nad cieśniną perską (*Independance Belge*).

— Oto szczegóły dotyczące się narad rady stanu nad projektem kasy kredytowej kolei żelaznych, o której utworzenie stara się p. Rothschild imieniem pewnego stowarzyszenia bankierów. Sprawozdawcą w tym interesie był p. Vitry. Oświadczył on się z wielką żywością przeciw temu żądaniu. Powiedział on że według jego zdania, byłaby to konkurencja dla kredytu ruchomego i że zamiast myśleć o urządzeniu podobnej instytucji, należało by raczej zmniejszyć liczbę już istniejących albo przynajmniej ścieśnić ile możności ich operacje. Sprawozdawca powstał z wielkim zapalem przeciw azjoterstwu, jego skutkom i przeciw duchowi spekulacji który widocznie ogarnął wszystkie głowy.

Prezes sekcji p. Vilefroy zabrał następnie głos i poparł jeszcze energiczniej słowa sprawozdawcy. Głosowanie odłożono na później, ale zdaje się że większość rady podziela zdanie sprawozdawcy. Pan Baroche który był obecny na tém posiedzeniu, powiedział kilka słów tylko, z których nie można było nie odgadnąć pod względem zamiarów Cesarza w tym przedmiocie. W końcu tylko pan Baroche zażądał zachowania tajemnicy względem całych rozpraw.

Nie można tać że nieograniczone odroczenie albo odrzucenie, byłoby wielką klęską dla stowarzyszenia bankierów, ale przyznać także należy, że ten rezultat byłby zupełnie skutkiem lekceważenia z jakim przedstawili ten projekt. Przesłali oni prośbę zamkniętą w dziesięciu czy dwunastu wierszach, opatrzoną wprawdzie podpisami bardzo poważnemi, ale ta prośba była tak źle zredagowaną, tak nie nieznaczącą, że istotnie rada stanu nie mogła inaczej postąpić jak postąpiła.

— Okólnik ministra spraw wewnętrznych do prefektów, zamieszczony w *Monitorze*, zaleca im żeby nie byli za nadto gorliwymi, za nadto surowymi względem rozpraw w radach gminnych. Ale jeśli rząd okazuje się nieco liberalniejszym w oznaczeniu granic dyskusji w kwestjach czysto miejscowych, za to okazuje się nader surowym co się tyczy rozpraw dotyczących polityki czy to bezpośrednio czy przez aluzję. P. Rouland ujrzał się zmuszonym zaprzeczyć wszystkim pogłoskom jakoby profesorowie uniwersytetu zostali *wezвани* aby pisali dla przeglądów dobrze myślących, ale zarazem nie starał się on ukryć brak sympatii dla *Revue des Deux Mondes*. Jest to nieostrożność która może wiele rzeczy objaśnić. Nie zapomnieliśmy że p. Ampère członek akademii francuskiej i profesor w College de France podał do tego przeglądu kilka artykułów o Cesarstwie rzymskiem, w których przebiegały niektóre aluzje nie bardzo przychylne teraźniejszemu rządowi. Słyszeliśmy że od tego czasu pan Ampère uznał za stosowne bawić o pięćdziesiąt mil od Paryża i nie tłumaczyć się wcale z tego quasi dobrowolnego wygnania, nie przybył nawet na ostatnie posiedzenie akademii, aby dać kreskę za swoim przyjacielem p. Renan. Ale niedługo dowiemy się znaczenia tej zagadki, bo p. Ampère wkrótce powinien rozpocząć swój kurs w College de France.

— Jak donieśliśmy wczoraj, wprowadzenie pana

Millaud w miejsce p. Emil de Girardin jako *gerant* dziennika *Presse* ogłoszone jest dziś na czele tego dziennika. W ogłoszeniu tém powiedziano że w polityce tego dziennika nie zajdzie żadna zmiana, biega jednak wieść że pp. Peynat i Pelleten mają się usunąć od tej redakcji.

— Książę Napoleon został wyznaczony przez Cesarza do przyjęcia księcia Fryderyka Wilhelma Pruskiego, na stacji kolei północnej i poprowadzenia go do Tuileries; gdzie dla niego przygotowane były apartamenta. Trzy powozy dworskie eskortowane przez żandarmerię gwardji stały na dziedzińcu dworcu kolei. Po kilku wzajemnie powiedzianych słowach powitania, książęta wsiedli do pierwszego powozu i orszak ruszył poprzedzony przez pikera w liberji Cesarskiej. Książę Napoleon był w mundurze generała dywizji i miał wielką wstęgę legji honorowej. Te szczegóły dowodzą że to przyjęcie było urzędowe.

Wiadomo jakie związki mają wkrótce połączyć księcia Pruskiego z księżniczką Wiktoryją angielską. Przed ślubem który niedługo zapewne nastąpi, książę przybył do Paryża, gdzie świetne zabawy mają być przygotowane dla niego. Wielka liczba prusaków rezydujących w Paryżu, zamierza także wyprawić świetną ucztę dla swego przyszłego króla. Wielki bal ma być dany w salnach ambassady pruskiej. Pałac pana Hatzfeld jest jednym z najświeższych w Paryżu, a przynajmniej między wszystkimi pałacami ambasad i w czasie kongressu słynął z przyjęć jakie w nim miały miejsce.

(Le Nord)

H I S Z P A N J A.

— Na dworze naszym widocznie zdaje się postrzegać jakąś niespokojność i obawa. Infant don Enrique trzymany jest na wygnaniu w Salamanca, infantka Józefa zasłała niebezpiecznie w swojej przymuszonej rezydencji w San Sebastian, a małżonek infantki Izabelli otrzymał rozkaz opuszczenia jak najspieszniej Hiszpanji. Mówią że ten surowy rozkaz podyktowany został przez bardzo interesowane powody i że chodziło tu o uniknięcie żadanego uregulowania interesów majątkowych dzieci infanta don Francisco de Paulo. Co do niego samego, teść królowej Izabelli ożenił się z jakąś aktorką czy baletniczką jednego z teatrów madryckich i nie miesza się do żadnych spraw politycznych, dla tego Narvaez zostawia go w pokoju a największą baczność zwraca na jego córkę infantkę Józefę jako przychylną stronictwu progresistów i rewolucji lipcowej.

(Indép. Belge).

P R U S S Y.

— Czytamy w liście z Berlina 13 grudnia do *Corresp. Generale*:

Pewien dawny wojskowy za pośrednictwem *Neue Preussische Zeitung* żąda od Izby aby w petycji podanej do króla zaproponowały mobilizację 100,000 żołnierzy czynnych i 30,000 rezerwowych i wyznaczenia 20 milj. talarów na podbicie na nowo Neuszatelu. To życzenie owego starego wojskowego jest życzeniem znaczącej części armji pruskiej. I nie jest to wcale niepodobieństwem żeby się to życzenie spełniło.

Gabinet berliński dowiedziawszy się że interwencja Francji pozostała bez skutku, powziął postanowienie które kwestji Neuszatelu nada daleko groźniejszy charakter. Wiadomem tu jest, że Anglja działa w Szwajcarii przeciw Prusom i że tym sposobem neutralizuje przyjazne usługi i dobre chęci Francji. Obawiamy się więc słusznie żeby Anglja i Austria która zdaje się chcieć pójść we wszystkim za Anglją i co do tego punktu zupełnie się z nią zgadza, nie przybrały stanowiska przeciwnego interesom pruskim.

Jeśli kwestja ta przedstawiona zostanie w kongresie paryżkim, obawiamy się żeby wspólna deklaracja którą kongres powołany jest uczynić w tym przedmiocie, nie była tak dwuznaczną że Prussy mogłyby w niej znaleźć więcej szkody niż korzyści. Skutkiem tych uwag gabinet nasz jak się zdaje rzekł się myśli poddania przyszanania swoich praw do Neuszatelu pod wspólną deklaracją i że woli siłą postarać się aby Szwajcarya uznała prawa których nie chce uznać dobrowolnie.

Rząd nasz nie ma bynajmniej zamiaru narazić się na kampanję w Alpach jak Szwajcarya zdaje się przypuszczać; ograniczymy się tylko na zajęciu Szafuzy, która graniczy z księstwem Hohenzollern, i zatrzymamy to terytorjum tak długo, dopóki Szwajcarya nie zdecyduje się oddać Neuszatel. Od dawna już wiadomo, że Szafuza pragnie przyłączyć się do jakiegoś większego państwa, i to życzenie może się łatwo spełnić.

W całej armji pruskiej objawia się wielka skłon-

Wdrukarui J. Unger. — Wolno drukować. — Warszawa dnia 6 (18) Grudnia 1856 r. — Starszy cenzor, *F. Sobieszczański*.